

Maciej Orkan-Łęcki

"Dwa pejzaże Reymonta", Ryszard Nycz, "Pamiętnik Literacki", z. 3 (1974) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 18/1 (55), 257

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) NYCZ Ryszard: Dwa pejzaże Reymonta. "Pamiętnik Literacki" 1974 z. 3 s. 65-81.

Przedmiotem pracy jest wielopłaszczyznowa analiza dwóch pejzaży zawartych w "Buncie", ostatniej powieści Reymonta. Autor rozpoczyna od poziomu składniowo-stylistycznego, który sygnalizuje zasadnicze zróżnicowanie opisu pejzaży w aspektach ruchu, barwy, artystycznego obrazowania i zastosowania odmiennych poetyk. Poszczególne poziomy ustrukturywania tekstu, z najgłębszą mityczną osią w nim funkcjonującą włącznie, wymodelowane są według zasady kontrastu, antynomiczności. Analizując świat przedstawiony "Buntu" autor dostrzega w nim swoiście potraktowane elementy bajkowe, baśniowe i alegoryczne. Odwrócony schemat bajkowy wskazuje, zdaniem autora, na antyutopię jako gatunek stanowiący ramę dla tej powieści. Wzmacnia tę hipotezę analiza elementów alegorycznych które poprzez zabieg podstawienia (żurawie zamiast mistrza-przewodnika) odsyłają do mitu wiecznego odrodzenia wzmocnionego motywem ofiary krwi uobecnionym w symbolice kolorów.

BP/55/69

M.O.-Ł.

(II) NYCZEK Tadeusz: Spalony dom (o poezji Ewy Lipskiej). "Twórczość" 1974 nr 9 s. 82-89.

Omawiając trzy pierwsze tomiki poetyckie Ewy Lipskiej, autor podkreśla cechującą tę poezję od chwili debiutu bliskość z Wisławą Szymborską i stwierdza, że pisarstwo obu poetek rozwija się równolegle, przy czym twórczość Lipskiej jest niejako konsekwencją twórczości Szymborskiej. Kolejne tomiki poetki cechuje konsekwentna wizja świata, ten sam świat oglądany jest kolejno z różnych perspektyw. Autor wyodrębnił charakterystyczne elementy tej poezji: dom skonfrontowany z motywem pokolenia, stan wojny i pokoju jako konieczności życia, koło czasu. Ewa Lipska jest w swych wierszach moralistką, ale jej moralizowanie, wsparte ciekawą metaforą, unika niebezpieczeństwa banału.

BP/55/70

Mar.P.